

Úloha. Máme zistiť, pre ktoré reálne čísla x existuje limita $\lim_{n \rightarrow \infty} \cos(nx)$.

Riešenie. Potrebujeme tieto vzorce zo stredoškolskej matematiky:

$$\cos \varphi \cos \psi = \frac{1}{2}[\cos(\varphi + \psi) + \cos(\varphi - \psi)], \quad (1)$$

$$\cos(2\vartheta) = 2 \cos^2 \vartheta - 1. \quad (2)$$

Predpokladajme, že x je také reálne číslo, že existuje limita $\lim_{n \rightarrow \infty} \cos(nx)$.

Položme $\ell = \lim_{n \rightarrow \infty} \cos(nx)$.

Podľa (1) máme (symbolom n označujeme ľubovoľné prirodzené číslo)

$$\cos(nx) \cos(x) = \frac{1}{2}[\cos(nx + x) + \cos(nx - x)],$$

odkiaľ prechodom k limite pre $n \rightarrow \infty$ dostávame¹

$$\ell \cos(x) = \frac{1}{2}(\ell + \ell) = \ell.$$

Ukážeme, že $\cos(x) = 1$. Sporom. Predpokladajme, že platí $\cos(x) \neq 1$. Potom z rovnosti $\ell \cos(x) = \ell$ vyplýva, že $\ell = 0$. Pretože podľa (2) platí (symbolom n označujeme ľubovoľné prirodzené číslo)

$$\cos(2nx) = 2 \cos^2(nx) - 1,$$

prechodom k limite pre $n \rightarrow \infty$ odtiaľ dostávame

$$\ell = 2\ell^2 - 1,$$

čo je spor s tým, že $\ell = 0$. Tento spor ukazuje, že musí platiť $\cos(x) = 1$.

Riešením rovnice $\cos(x) = 1$ sú čísla tvaru $x = 2k\pi$, kde k je ľubovoľné celé číslo.

Pretože pre každé celé číslo k platí $\cos[n(2k\pi)] = 1$ (symbolom n označujeme ľubovoľné prirodzené číslo), limita $\lim_{n \rightarrow \infty} \cos(nx)$ existuje práve vtedy, keď $x = 2k\pi$, kde $k \in \mathbb{Z}$.

¹pretože $nx \pm x = (n \pm 1)x$